

Doplněk k překladu

4. 12. 2023

Tři fáze překladatelovy práce (Levý)

- ▶ Pochopení předlohy (výchozího textu) - pochopení filologické (řemeslná praxe)
- ▶ Interpretace výchozího textu (estetické hodnoty, nálada, atmosféra, ironické nebo tragické zabarvení...)
- ▶ Přestylizování předlohy Text překladu - translát.
- ▶ - pochopení uměleckých celků, pochopení i detailů, naznačujících postupné odhalování charakteru postavy...

Nesouměřitelnost obou jazykových systémů

- ▶ Sémantický aspekt
- ▶ V jednotlivých etnických oblastech jsou velké rozdíly v označení příbuzenských vztahů
- ▶ Stylistický aspekt
- ▶ Tvořivost i kázeň

Pozor na ochuzování slovníku

- ▶ a/ užití obecného pojmu místo konkrétního přesného označení
- ▶ b/ užití stylisticky neutrálního slova místo citově zabarveného, expresivního
- ▶ c/ malé využití škály synonym

3 typy nevhodné intelektualizace

- ▶ a/ zlogičt'ování textu
- ▶ b/ vykládání nedořečeného
- ▶ c/ formální vyjadřování syntaktických vztahů

Wolfgang Iser.

- ▶ Percepce literárního textu je proces individuální.
- ▶ Významy textu jsou generovány až v procesu čtení
- ▶ Významy jsou výsledným produktem interakce textu a čtenáře

Teorie skoposu

- ▶ Účel
- ▶ Pro překládání je rozhodující jeho funkce, cíl, účel
- ▶ Na základě skoposu se překladatel rozhoduje, jaké postupy použije při tvorbě komunikujícího překladu.
- ▶ Je chybou, stane-li se kritériem překladatelské práce nikoli cílový text, ale text výchozí. Je vždy nutné vyjednat se zadavatelem účel a realizační modus (Zbyněk Fišer).
- ▶ Přeložit text znamená ho v cílovém jazyce vytvořit.

Překladatelská strategie

- ▶ K překladatelské kompetenci patří mj. dovednost recipovat, analyzovat, řešeršovat a produkovat text. A synchronizovat tyto recepčně-produkční činnosti tak, aby mezi výchozím a cílovým textem byl adekvátní vztah.

Cizojazyčný
výchozí text

Překladač:
Proces čtení
(dekódování)
Proces
překladu
(překódování)

Text v jazyce
překladu
(cílovém)

Čtenář:
čtení,
konkretizace